

Sector	: Ruimte	Openbaar: ☒
Afdeling	: Ruimtelijk Beleid	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er:	Hennie Ensink Tel.: (0495) 575 222	
Portefeuillehouder(s)	: A.A.M.M. Heijmans	Nummer B&W-advies: BW-005951

ONDERWERP

Notitie "Analyse van de bevolkingsontwikkeling van de gemeente Weert"

ADVIES

- Instemmen met de inhoud van de notitie "Analyse van de bevolkingsontwikkeling van de gemeente Weert".
- De notitie ter informatie aanbieden aan de leden van de raad.
- Instemmen met de inhoud van het persbericht over de notitie.

TOELICHTINGRelatie met vorig voorstel:

Tijdens de rondvraag van de B&W-vergadering van 22 januari 2013 is een persbericht aan de orde geweest over de bevolkingsontwikkeling in het afgelopen jaar. Bij die gelegenheid is verzocht om een nadere analyse.

Algemeen:

Door bijzondere omstandigheden, i.c. lopende adresonderzoeken rond verhuizingen van personen, heeft het langer geduurd dan gebruikelijk vóóordat een definitieve stand over 2012 kon worden opgemaakt.

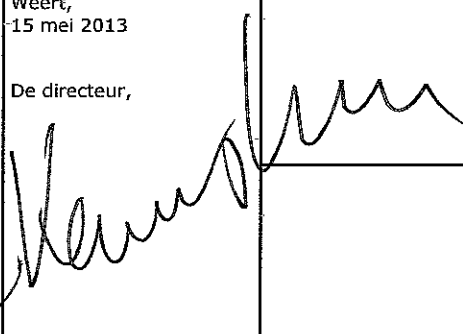

De nu voorliggende notitie bevat de nadere analyse van de factoren die gezamenlijk de bevolkingsontwikkeling bepalen.

Argumenten:

-

Kanttekeningen:

-

Weert, 15 mei 2013	De directeur, 	S		B	W	W	W	W
			akkoord		/			
			bespreken					
Behandeling uiterlijk in college van 21 mei 2013								

Beslissing d.d.: 21 mei 2013

Nummer: 5

De secretaris,

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

N.v.t.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

N.v.t.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

- ❖ Inwoners van Weert
- ❖ Raadsleden
- ❖ Interne organisatie

Nadere specificatie: -

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ TILS-lijst
- ❖ Persbericht
- ❖ Intranet

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Niet van toepassing

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

P. Bulk, J. Bijnen, M. Arts

Extern:

-

BIJLAGEN

Openbaar:

Niet van toepassing

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

ANALYSE VAN DE BEVOLKINGSONTWIKKELING IN DE GEMEENTE WEERT

Inleiding

Eind januari is er een memo in het college besproken over de bevolkingscijfers per 1 januari 2013. Daarin is beknopt verslag gedaan over de loop van de bevolking in 2012: de geboortes, overlijdens, vestigingen en vertrekken. Het aantal inwoners is in 2012 licht gedaald van 48.668 tot 48.582: -86. In de jaren 2003-2007 is er ook al sprake geweest van een daling.

Het memorabele van 2012 is wèl dat in dit jaar het aantal overlijdens (437) voor het eerst hoger is geweest dan het aantal geboortes (430).

Ook was er in 2012 sprake van een vertrekoverschot: er zijn per saldo meer mensen vertrokken (1.620) dan er zich hebben gevestigd (1.551)¹. Het saldo van de administratieve correcties was minus 10.

In deze notitie worden de factoren die samen het verloop van het aantal inwoners bepalen nader geanalyseerd. Enerzijds door ze gedetailleerder te beschrijven, anderzijds door ze over een langere periode te bezien.

Geboortes

Gedurende de afgelopen vijftien jaar is het aantal levendgeborenen in Weert geleidelijk gedaald, zoals overal in Nederland. Zie tweede kolom van de tabel.

Weert	Totaal levendgeborenen aantal	Bruto geboortecijfer promille	Algemeen vruchtbaarheidscijfer promille
1998	571	12,0	49,3
1999	594	12,4	51,9
2000	556	11,6	49,0
2001	563	11,7	49,8
2002	521	10,7	46,4
2003	508	10,4	45,6
2004	506	10,4	46,0
2005	493	10,1	45,4
2006	490	10,1	45,5
2007	442	9,1	41,5
2008	435	9,0	41,3
2009	445	9,2	42,7
2010	438	9,0	42,4
2011	435	8,9	42,5
2012	430	8,8	42,0

Bruto geboortecijfer: levendgeborenen per duizend van de gemiddelde bevolking.

Algemeen vruchtbaarheidscijfer: het aantal levendgeborenen per duizend van het gemiddeld aantal vrouwen van 15 tot 50 jaar in het kalenderjaar.

Bron: CBS

Het geboortecijfer is landelijk in feite al sinds het begin van de jaren zeventig aan het dalen.

Het aantal geboortes wordt vooral bepaald door het gemiddelde aantal kinderen per vrouw en het aantal vrouwen in de zogenaamde vruchtbare leeftijdscategorieën. Het CBS hanteert daarvoor de leeftijdscategorieën van 15 tot 50 jaar. Praktijk is dat de meeste kinderen geboren worden uit vrouwen tussen de 25 en de 39 jaar.

Het is niet zo dat de vrouwen in Weert substantieel gemiddeld minder kinderen krijgen dan vrouwen elders in het land. De afname van het aantal geboortes moet dus verklaard worden uit de afname van de omvang van die groep vrouwen en de weergegeven daling van het algemeen vruchtbaarheidscijfer.

¹ De in de Inleiding genoemde cijfers zijn afkomstig van de Gemeentelijke Bevolkingsadministratie Weert (GBA). De verdere cijfers over geboorten/overlijdens en vestiging/vertrek zijn afkomstig van het CBS omdat de GBA niet zover teruggaat.

In Bijlage 1 wordt kort ingegaan op de verschillen tussen de cijfers over 2012 van het CBS en die van de GBA.

Overlijdens

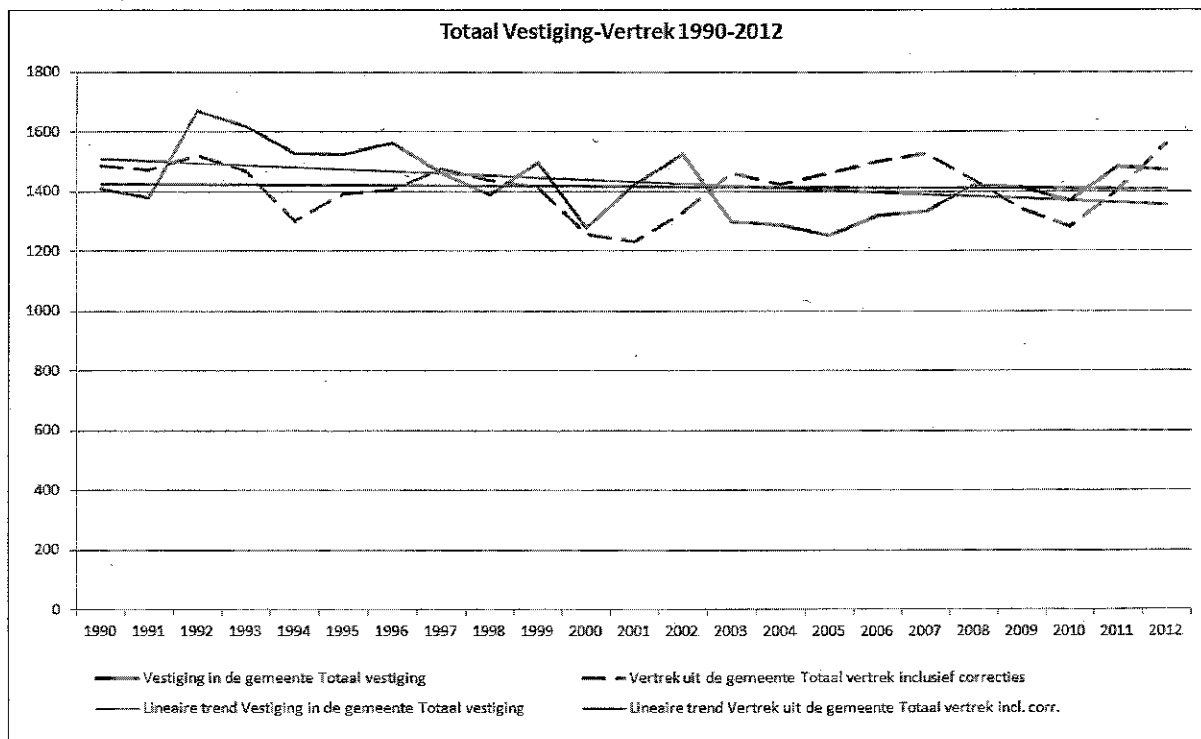
Het aantal overlijdens is de laatste jaren geleidelijk gestegen. Sinds eind jaren tachtig van ruim 300 naar rond de 400 per jaar. Zie tabel. Dat heeft alles te maken met de toename van het aantal inwoners in de hogere leeftijdscategorieën, oftewel de vergrijzing. Ook dat is een landelijke, zelfs Europese trend.

Jaar	Overlijdens	Jaar	Overlijdens
1988	323	2001	432
1989	339	2002	397
1990	342	2003	435
1991	333	2004	392
1992	346	2005	394
1993	372	2006	398
1994	382	2007	402
1995	377	2008	406
1996	426	2009	396
1997	389	2010	417
1998	405	2011	413
1999	438	2012	437
2000	392		

Bron: CBS

Dit is de meest autonome factor van de vier, d.w.z. het minst beïnvloedbaar via gemeentelijk beleid: de ouderen die hier woonachtig zijn, zullen overwegend hier blijven wonen en op enig moment overlijden.

Vestiging en vertrek

Bron: CBS

Bewerking: O&S gemeente Weert

Vestiging

De vestigingscijfers variëren van jaar tot jaar, maar vertonen gemiddeld een iets dalende trendlijn, van rond de 1.500 in de jaren negentig naar rond de 1.400 in de laatste jaren.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen vestiging vanuit andere gemeenten en vanuit het buitenland (= immigratie). De dalende lijn in de vestiging zit zowel in de vestigingscijfers vanuit andere gemeenten als in die vanuit het buitenland.

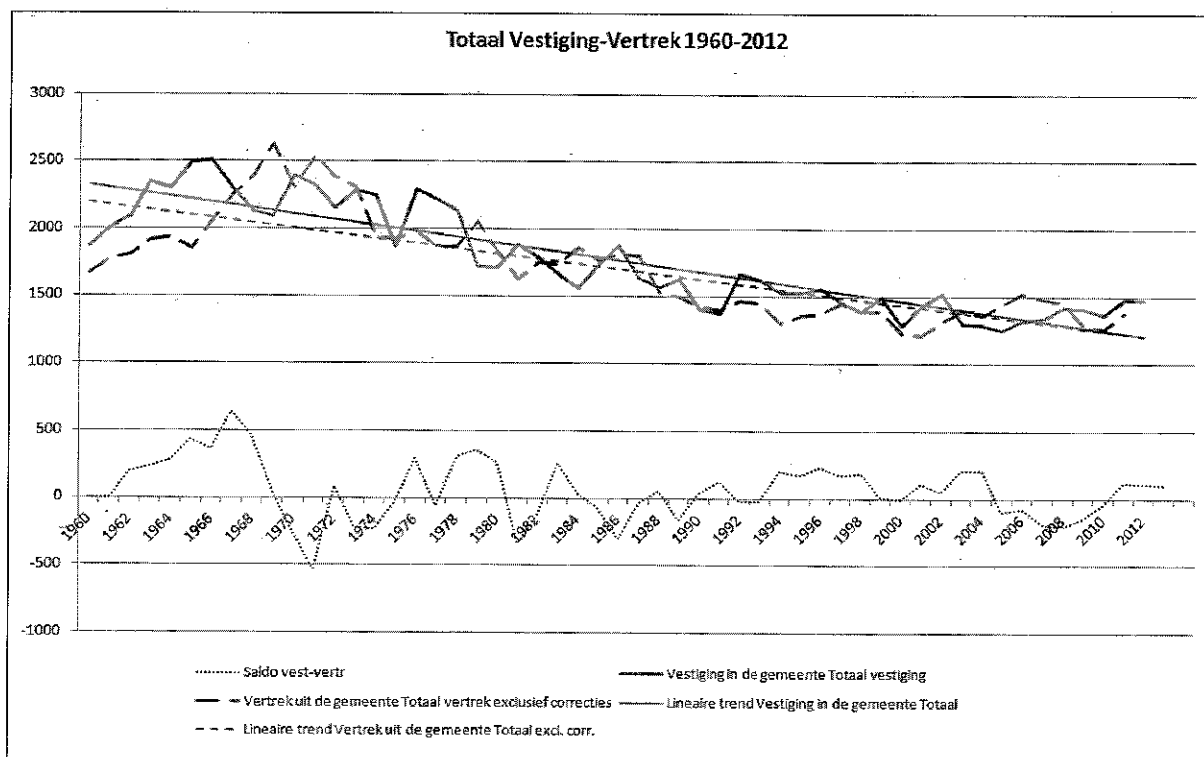
Vertrek

Ook in de vertrekcijfers zit sinds 1990 door de schommelingen heen een heel licht dalende trendlijn net boven de 1.400 gemiddeld per jaar.

De afname van het vertrek sinds de jaren negentig komt voor rekening van het vertrek naar andere gemeenten in Nederland. Het vertrek naar het buitenland is gemiddeld ongeveer gelijk gebleven rond de 250 per jaar.

De aantallen vestigingen liggen meestal boven de aantallen vertrekkers, waardoor er in de meeste jaren sprake is van een vestigingsoverschot. De trend die er in de vestigingscijfers te zien is, is echter iets meer dalende dan de trend in de vertrekcijfers. Daardoor is er sprake van een gemiddeld dalend vestigingsoverschot. De daling in de trend zit hem vooral in de dip in de jaren 2003 t/m 2008, die veroorzaakt werd door een terugval in het aanbod in Weert van nieuwbouwmogelijkheden voor woningen ten opzichte van elders in de regio.

De dynamiek in vestiging en vertrek sinds 1960

Bron: CBS

Bewerking: O&S gemeente Weert

Als we kijken over een veel langere periode, vanaf 1960, dan zien we dat de aantallen vestigers en vertrekkers in de zestiger jaren veel hoger liggen dan tegenwoordig, beide boven de 2.000 per jaar. Het saldo van vestiging en vertrek is niet wezenlijk veranderd, hoewel de pieken en dalen in de beginjaren wat extremer waren.

In de vestigings- en vertrekcijfers is er wel al lang sprake van een daling van de aantallen vestigers en vertrekkers vanuit en naar andere gemeenten in Nederland. Rond 1960 liggen de aantallen rond

de 2.000, nu rond de 1.000. De dynamiek in de binnenlandse migratiecijfers is dus al lang aan het afnemen.

Binnenlandse vestiging en vertrek verder uitgespit

Naar geografische herkomst/bestemming

Met behulp van cijfers uit de GBA is het mogelijk om te kijken naar vestiging en vertrek per provincie en per gemeente. Eerst per provincie.

Vestiging	2009	2010	2011	2012
Drenthe	5	4	3	3
Friesland	5	11	2	2
Flevoland	8	7	3	3
Gelderland	56	46	45	42
Groningen	4	1	3	5
Limburg	587	504	517	557
Noord-Brabant	402	372	342	340
Noord-Holland	41	33	45	63
Overijssel	10	16	16	17
Utrecht	28	36	58	35
Zeeland	7	8	4	6
Zuid-Holland	57	60	74	65
	1210	1098	1112	1138

Vertrek	2009	2010	2011	2012
Drenthe	6	5	2	0
Friesland	3	0	5	3
Flevoland	5	7	1	6
Gelderland	63	48	54	67
Groningen	7	4	1	2
Limburg	369	382	413	430
Noord-Brabant	292	291	335	401
Noord-Holland	46	52	64	65
Overijssel	3	13	14	19
Utrecht	39	41	43	38
Zeeland	8	5	1	12
Zuid-Holland	79	59	81	72
	920	907	1014	1115

Saldo vestiging-vertrek	2009	2010	2011	2012
Drenthe	-1	-1	1	3
Friesland	2	11	-3	-1
Flevoland	3	0	2	-3
Gelderland	-7	-2	-9	-25
Groningen	-3	-3	2	3
Limburg	218	122	104	127
Noord-Brabant	110	81	7	-61
Noord-Holland	-5	-19	-19	-2
Overijssel	7	3	2	-2
Utrecht	-11	-5	15	-3
Zeeland	-1	3	3	-6
Zuid-Holland	-22	1	-7	-7
	290	191	98	23

De meeste binnenlandse vestigings- en vertrekbewegingen naar en vanuit Weert vinden plaats vanuit en naar de andere gemeenten in de provincie Limburg en van en naar Noord-Brabant. Dat mag niet verbazen gezien de ligging van Weert aan de grens tussen beide provincies.

De vestigingen vanuit de rest van Nederland zijn de laatste vier jaar iets gedaald, de vertrekken naar elders in Nederland zijn sterker toegenomen. Dat heeft geresulteerd in een daling van het binnenlands vestigingsoverschot van rond de 300 in 2009 naar rond de 25 in 2012. De daling komt voornamelijk op het conto van Limburg (-91) en Noord-Brabant (-171).

De vestigingen/vertrekken per gemeente zijn samengenomen op een aantal relevante kenmerken om te bezien of dat bijkomende inzichten oplevert over verhuismotieven: naar/van gemeenten met een universiteit en/of meerdere HBO-instituten, de gemeenten in de Randstad, de zogenoemde zeer sterk en sterk stedelijke gemeenten (volgens de definitie hiervoor die wordt gehanteerd door het CBS) en de gemeenten in Zuidoost-Brabant. In deze tellingen zijn opgenomen de gemeenten waaruit of waarnaar in elk van de onderzochte jaren minimaal 1 persoon is verhuisd naar respectievelijk vanuit Weert. Zie de nu volgende tabellen.

HBO-/Universiteitssteden*

	Vestiging vanuit	Vertrek naar	Saldo
2009	305	347	- 42
2010	293	316	- 23
2011	310	379	- 69
2012	303	402	- 99

* Maastricht, Eindhoven, Tilburg, Rotterdam, Nijmegen, Utrecht, Leiden, Amsterdam, Enschede, Groningen, Sittard-Geleen, Breda, 's Hertogenbosch

Randstadgemeenten

	Vestiging vanuit	Vertrek naar	Saldo
2009	70	108	- 38
2010	82	100	- 18
2011	100	126	- 26
2012	92	112	- 20

(Zeer) sterk stedelijke gemeenten

	Vestiging vanuit	Vertrek naar	Saldo
2009	485	499	- 14
2010	466	486	- 20
2011	479	550	- 71
2012	470	594	- 124

Zuidoost-Brabant (SRE)

	Vestiging vanuit	Vertrek naar	Saldo
2009	298	202	+ 96
2010	280	197	+ 83
2011	230	254	- 24
2012	241	267	- 26

Uit de eerste tabel blijkt dat er elk jaar een vertrekoverschot is naar de gemeenten met WO- en HBO-instellingen. Dat wordt ongetwijfeld veroorzaakt door verhuizende jongeren die gaan studeren. Dat aantal is de laatste jaren wel wat gestegen. Het aantal terugkomers is ongeveer gelijk gebleven. De vertrekkers die gaan studeren worden blijkbaar in mindere mate gecompenseerd door een terugkeer van afgestudeerden of door komst van andere afgestudeerden die na hun studie een baan in Weert vinden en vervolgens naar hier verhuizen.

In de verhuizingen vanuit en naar de Randstad is geen wezenlijke verandering waar te nemen. Zowel de aantallen als de saldi fluctueren, maar veranderen niet duidelijk in één bepaalde richting.

Het CBS hanteert een verdeling van de Nederlandse gemeenten in de volgende categorieën: Zeer sterk stedelijk - Sterk stedelijk - Matig stedelijk - Weinig stedelijk - Niet stedelijk. Weert behoort tot de middelste categorie.

In de laatste vier jaren is de vestiging vanuit de zeer sterk en sterk stedelijke gemeenten nagenoeg constant gebleven, maar het jaarlijkse vertrek naar deze gemeenten is duidelijk toegenomen van rond 500 tot rond 600.

De verhuiscijfers naar en vanuit de weinig en niet stedelijke gemeenten vertonen elk jaar een vestigingsoverschot, hoewel dat overschot sinds 2009 wel kleiner is geworden.

Opvallend is verder dat een vestigingsoverschot in 2009 vanuit Zuidoost-Brabant, i.c. de SRE-gemeenten, in 2012 omgeslagen is in een vertrekoverschot. Zowel het aantal vestigers als het aantal vertrekkers heeft zich ongunstig ontwikkeld.

Een beperkte indicatie is af te leiden uit de leeftijd van de verhuizers. In de volgende tabellen zijn de vestigers en vertrekkers onderverdeeld naar leeftijdscategorie. Hieruit blijkt dat vertrekken op een hoger niveau zijn gekomen met name bij de 18-24-jarigen en de 40-54-jarigen. Het aantal vestigers is gedaald bij de 18-24-jarigen en de 25-39-jarigen (en hun kinderen).

Mogelijk is een oorzaak gelegen in de afname van de dynamiek in het bedrijfsleven, waardoor er minder werving van personeel van elders is. Daardoor is er ook minder nieuw personeel dat vervolgens in Weert woonruimte zoekt. De oorzaak is in ieder geval niet de afname van de woningbouw: in 2010, 2011 en 2012 zijn er respectievelijk 88, 133 en 206 woningen gereedgekomen die vestigers in de genoemde leeftijdsgroepen zouden kunnen huren/kopen. Dat wil zeggen: de woningen die niet voor de doelgroep WWZ (wonen en zorg) zijn gerealiseerd.

Vertrekkers naar SRE-gemeenten naar leeftijdsgroep

	0 - 3	4 - 11	12 - 17	18 - 24	25 - 39	40 - 54	55 - 64	65 - 74	75 - 84	> 85
2009	10	10	7	48	79	24	11	4	6	3
2010	15	7	2	65	75	19	1	5	6	2
2011	11	7	10	80	78	35	12	7	7	7
2012	11	12	12	82	85	33	16	2	8	6

Vestigers uit SRE-gemeenten naar leeftijdsgroep

	0 - 3	4 - 11	12 - 17	18 - 24	25 - 39	40 - 54	55 - 64	65 - 74	75 - 84	> 85
2009	14	16	9	69	109	36	17	10	11	7
2010	12	12	16	73	87	40	15	9	9	7
2011	12	12	10	57	83	38	8	4	4	2
2012	8	6	16	55	78	43	12	9	7	7

Een conclusie is dat Weert blijkbaar niet ontkomt aan de algemeen gesignaleerde trend van een 'trek naar de grotere steden', ofwel de trek van de meer rurale gebieden naar de (groot)stedelijke gebieden.

Die trend speelt blijkbaar ook op een niveau lager: van de kleinere gemeenten rondom Weert naar Weert. De volgende tabel illustreert dat.

Nederweert, Leudal, Cranendonck

	Vestiging vanuit	Vertrek naar	Saldo
2009	361	225	+ 136
2010	335	266	+ 69
2011	327	302	+ 25
2012	403	274	+ 129

Naar leeftijdscategorie

Het is mogelijk om over een reeks van jaren per leeftijdscategorie het saldo van vestiging en vertrek te volgen. Dit kan door steeds te kijken wat de verandering is in de omvang van een leeftijdscategorie in jaar X+5 ten opzichte van de omvang in jaar X. Bijvoorbeeld: het leeftijdscategorie 0-4-jarigen op 1-1-2007 is het leeftijdscategorie 5-9-jarigen op 1-1-2012. Is die groep per saldo groter of kleiner geworden? Dit is nu mogelijk vanaf 1998 tot 2012.

Analyse van deze gegevens maakt het volgende duidelijk:

- De totale afname van de vestigings- en vertrekaantallen vinden we terug in een daling van de migratiesaldi in vrijwel alle leeftijdscategorieën, met name onder de jongeren tot 20 jaar.
- De migratiesaldi van het leeftijdscategorie 15-19 jaar zijn in de jaren 2000 nog meer in de min gekomen dan in het decennium daarvoor. Dit zijn dus voor een belangrijk deel de jongeren die Weert verlaten om elders te gaan studeren of werken.
- De migratiesaldi van het leeftijdscategorie 20-24-jarigen is in de jaren 2000 positiever geworden dan in het decennium daarvoor. Dat zou voor een deel te maken kunnen hebben met de verkorting van de studieduur, waardoor afgestudeerden op jongere leeftijd terugkeren na hun studie of omdat zij hier werk gevonden hebben.
- De migratiesaldi van de overige leeftijdscategorieën liggen overwegend dicht rond de 0.

Conclusie is dat de analyse van de migratie per leeftijdscategorie geen echt nieuwe inzichten brengt.

Samenvatting en conclusies

- Het aantal inwoners is gedaald, maar de daling bedraagt niet meer dan 1,8 promille. In feite is er sprake van een stationaire bevolkingsomvang. Zoals de meest recente prognose aangeeft, zal dat ook het beeld voor de komende jaren zijn. Dat betekent het ene jaar enkele promilles eraf, het andere jaar enkele erbij.
- Het aantal geboortes en het geboortecijfer zijn dalende, al over een reeks van jaren. Dit is te verklaren door de afname van het aantal vrouwen in de zogenaamde vruchtbare leeftijdscategorieën en de daling van het algemeen vruchtbaarheidscijfer.
- Het aantal geboorten in Weert kan stijgen als het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijdscategorieën toeneemt. Dat kan door:
  - minder vertrek van meisjes in de leeftijdscategorie 15-19 jaar.
  - meer vestiging van meisjes/vrouwen in de leeftijdscategorieën 15-40 jaar.Het eerste is nauwelijks te veranderen omdat er nu eenmaal een aantal meisjes uit Weert vertrekken vanwege studie, werk en/of een relatie elders. Het tweede kan gestimuleerd worden door het versterken van de functie van Weert als werkgemeente en/of als woongemeente.
- Het aantal overlijdens is stijgende onder invloed van het toenemende aantal ouderen in de bevolking.
- De vestiging- en vertrekcijfers bevinden zich in een dalende lijn, waarbij de vestiging meer afneemt dan het vertrek.
- De dalende lijn in de vestiging zit zowel in de vestigingscijfers vanuit elders in Nederland als in die vanuit het buitenland.
- De laatste jaren is er wel sprake van een toename van het aantal in de gemeente verblijvende arbeidskrachten uit de zgn. MOE-landen (landen in Midden- en Oost-Europa). In Weert gaat het vooral om Polen, Litouwers en Hongaren. Deze personen hoeven zich niet in/uit te schrijven bij de afd. Burgerzaken als zij een beperkte periode aaneen in Nederland verblijven. We hebben

geen inzicht in om welke aantallen dat gaat. Het is zeker dat dit de daling van de vestigingscijfers vanuit het buitenland in ieder geval voor een deel verklaart.

- De afname van het vertrek komt voor rekening van het vertrek naar andere gemeenten in Nederland. Het vertrek naar het buitenland is gemiddeld ongeveer gelijk gebleven rond de 250 per jaar.
- De meeste binnenlandse vestigings- en vertrekbewegingen naar en vanuit Weert vinden plaats van en naar de provincies Limburg en Noord-Brabant.
- De vestigingen vanuit de rest van Nederland zijn de laatste vier jaar iets gedaald, de vertrekken naar elders in Nederland zijn sterker toegenomen. Dat heeft geresulteerd in een daling van het binnenlands vestigingsoverschot van rond de 300 in 2009 naar rond de 25 in 2012.
- De daling komt voornamelijk op het conto van Limburg (-91) en Noord-Brabant (-171).
- Het aantal vertrekkers naar gemeenten met WO- en HBO-onderwijsinstellingen is de laatste jaren iets gestegen. Het aantal terugkomers is ongeveer gelijk gebleven.
- De vertrekkers die gaan studeren worden blijkbaar in mindere mate gecompenseerd door een terugkeer van afgestudeerden of door komst van andere afgestudeerden die na hun studie een baan in Weert vinden en vervolgens naar hier verhuizen.
- Het vestigingsoverschot in 2009 vanuit Zuidoost-Brabant is in 2012 omgeslagen in een vertrekoverschot. Zowel het aantal vestigers als het aantal vertrekkers heeft zich ongunstig ontwikkeld. Waarschijnlijk speelt de economische ontwikkeling in het algemeen en het nagenoeg stilvallen van de woningmarkt in het bijzonder hierin een grote rol. Om de meer precieze oorzaken hiervan te achterhalen zou er een nader onderzoek moeten plaatsvinden naar de verhuismotieven van de verhuizers van de laatste jaren.
- In de verhuizingen vanuit en naar de Randstad zit geen wezenlijke verandering. Zowel de aantallen als de saldi fluctueren, maar veranderen niet duidelijk in één bepaalde richting.
- De vertrekken naar de zogenaamde (sterk) stedelijke gemeenten zijn de laatste vier jaar met zo'n 20% toegenomen.
- De analyse van de migratie per leeftijdscohort levert geen echt nieuwe inzichten op.
- Conclusie is dat Weert blijkbaar niet ontkomt aan de algemeen gesignaleerde trend van een 'trek naar de grotere steden', ofwel de trek van de meer rurale gebieden naar de (groot)stedelijke gebieden.
- Die trend speelt blijkbaar ook op een niveau lager: van de kleinere gemeenten rondom Weert naar Weert.
- Los van de vraag wat de invloed is van elk van de vier factoren op de totale bevolkingsontwikkeling, is het van belang te beseffen dat een afname van het aantal inwoners direct tot gevolg heeft dat de uitkering uit het gemeentefonds afneemt. Althans voor wat betreft het te ontvangen bedrag per inwoner.

Het is zaak om onverminderd in te zetten op het beleid om (jonge) gezinnen aan te trekken door het uitdragen van Weert als aantrekkelijke woon- en werkgemeente met al zijn pluspunten op het gebied van wonen, werken, ruimte, groen, sport, centrumvoorzieningen etc.

Dit brengt immers méér dynamiek in de bevolkingssamenstelling en -ontwikkeling dan de dynamiek van het met z'n allen elk jaar een jaartje ouder worden.

statistiek & onderzoek
gemeente Weert
10 juni 2013

Bijlage 1
Vergelijking van de cijfers over de bevolkingsontwikkeling van het CBS en uit de GBA

	CBS	GBA
Aantal inwoners op 1-1-2012	48.668	48.668
Geboortes	433	430
Overlijdens	435	437
Vestigingen	1.472	1.551
Vertrekken	1.558	1.620
Administratieve correcties		-10
Aantal inwoners op 31-12-2012	48.580	48.582

De redenen achter de verschillen tussen de door het CBS verstrekte gegevens en die uit de GBA zijn niet precies te achterhalen. Een mogelijke oorzaak betreft correcties naar aanleiding van nagekomen meldingen van verhuizingen.